

Velkommen til

GORILLA

En ny, digital platform
til mellemtrinnets danskundervisning

Instagram: Gorilladansk

GORILLA

For os handler det ikke om at være **STØRST**

Det handler om at være **BEDST!**

Hvad er det særlige ved

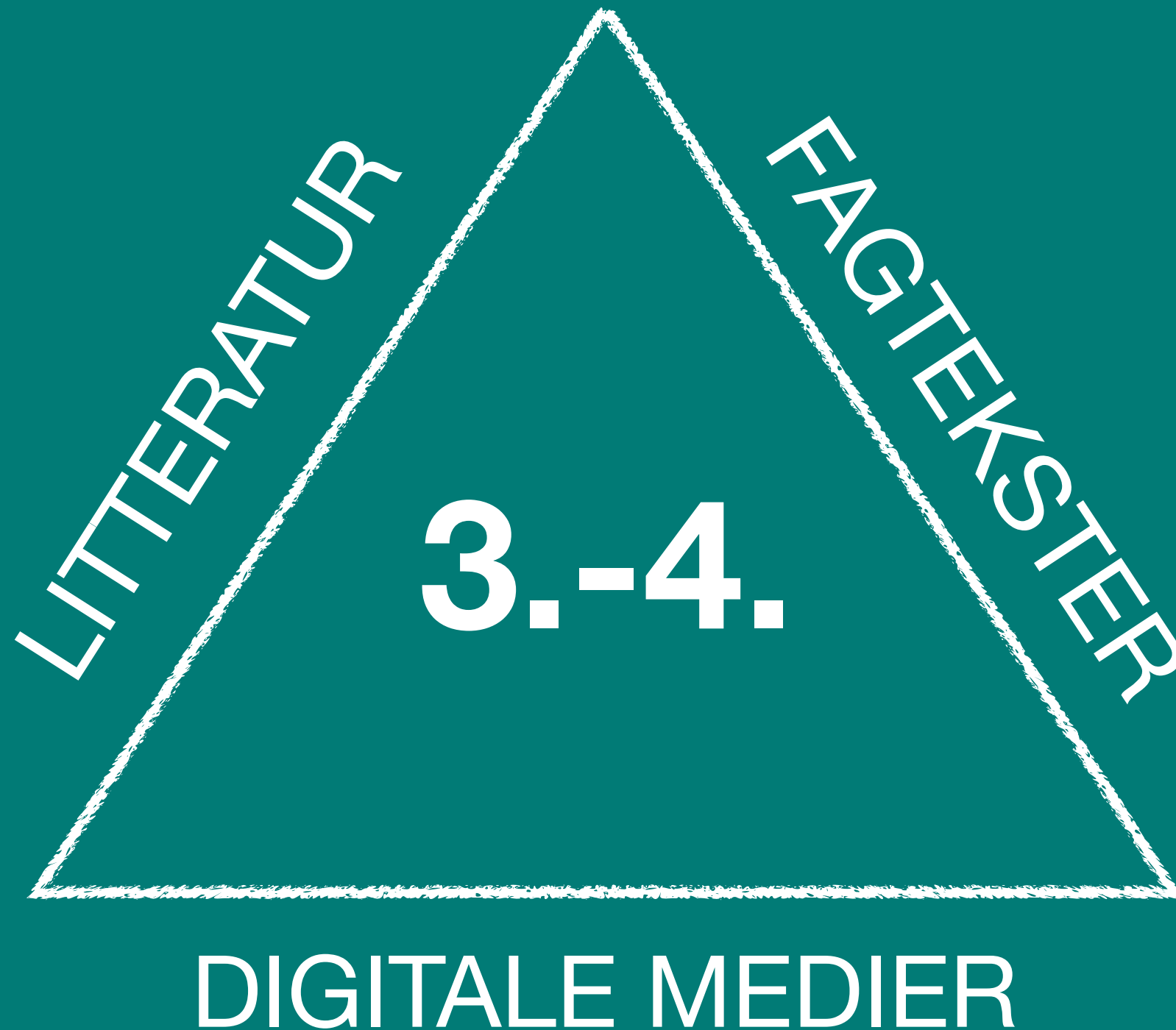
GORILLA?

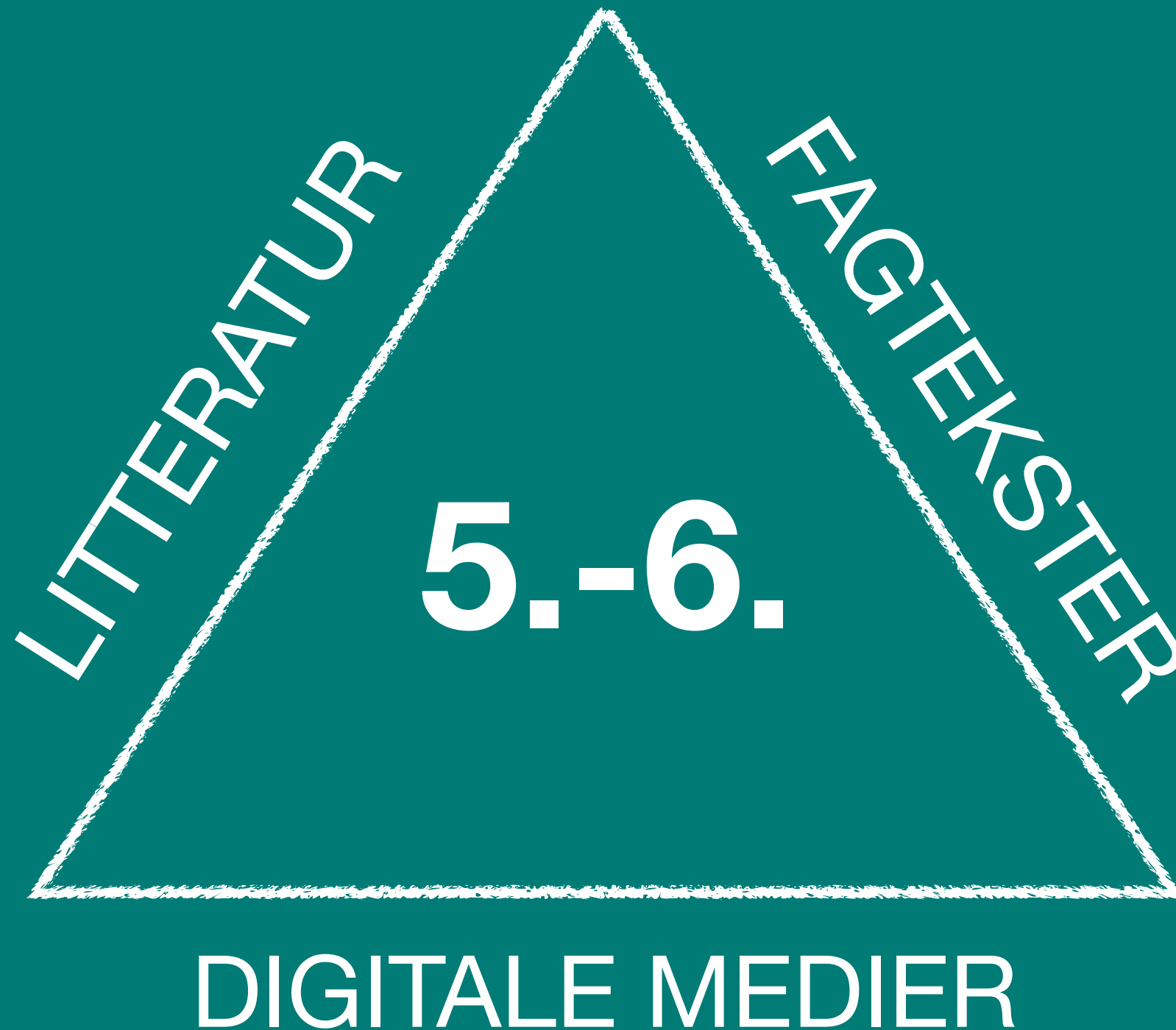
#1

Multimodalitet

Multimodalitet

Multimodalitet

Multimodalitet

– men hvad er det egentlig?

Det lyder meget smalt...

Multimodalitet

Når en tekst kommunikerer med mere end ord

Semiotiske modaliteter

Overordnede modaliteter

Skrift, billeder, lyd

Multi = mange

Modalitet = måde, som noget udtrykkes på

Multimodalitet

Derfor:

Ikke bare et spørgsmål om at udpege forskellige udtryksformer, men også vurdere måden, de optræder på

hver for sig

og

sammen

Multimodalitet

Skrift, bilder, lyd

Fonte, størrelser, farver osv.

Her er en tekst:

BÅT! siger hans båthorn, og så får jeg det største ballondyr jeg nogensinde har set. Årh, sukker de andre børn. Vildt flot.

Nu tager min far fat i mig og vupti. Før jeg får set mig om, har han hevet mig op på sine skuldre og før jeg får set mig mere om, er han oppe på cyklen og cykler rundt med mig.

STUR STUR NUMMER! råber han, og alle børnene klapper.

De råber: Vildt! Sejt! Ekstranummer!

Jeg siger: Jeg vil gerne ned igen.

Multimodalitet

Skrift, billeder, lyd

Materialer, farver, udsnit osv.

Multimodalitet

Skrift, billeder, lyd

Stemmer, baggrunds- og effektlyd, musik osv.

<http://wormsskat.dk/podcastafsnit-1/>

Hvad er særligt ved GORILLA?

Skrift, billeder, lyd

Modal = **måde**, som noget udtrykkes på

Skrift: Fonte, størrelser, farver osv.

Billeder: Materialer, farver, udsnit osv.

Lyd: Stemmer, baggrunds- og effektlyd,
musik osv.

Det hele er betydningsbærende

Multimodalitet

Derfor:

Ikke bare et spørgsmål om at udpege forskellige udtryksformer, men også se på **måden**, de optræder på

hver for sig

og

sammen (ikonotekst)

Og **vurdere**, hvad de forskellige modaliteter hver for sig og sammen bidrager med i kommunikationen

= MULTIMODAL TEKSTKOMPETENCE

Billeder

Billederne er meget enkle og ret naive i udtrykket. Dette er med til at give beskueren indtryk af, at det er et barn, der er hovedperson.

Der er ingen detaljer og stort set ingen rekvisitter i billederne, selv om de fylder alle opslag helt ud til kanten.

Personernes ansigter og kroppe er ligeledes meget enkelt tegnet. Alligevel virker alle billederne meget, meget voldsomme. Mangel på rekvisitter og detaljer gør hjemmet koldt, og på personernes kropsholdning kan vi aflæse deres sorg og afmagt.

Også farverne er med til at understrege den dystre og alvorlige stemning, ligesom også enkelte objekter kan have symbolske funktioner, fx en saks, der kan symbolisere, at familien er klippet over.

Tekst

Billedbogens verbaltekst er meget speciel, da den indeholder rigtig mange metaforer, der har med krig at gøre, og der refereres ofte til krige i den store verden.

Alligevel kan den fremstå ret barnlig, fordi der er mange opremsninger uden komma, men med et og imellem alle de ord, der remses op. Dette greb er med til at forstærke, at det er et barn, der har synsvinklen. Vi oplever en skilsmisse, som en barn oplever den.

De mange opremsninger er med til at give teksten rytme, så den indimellem næsten fremstår som et digt.

Tekstens grafiske opsætning spiller også med på det poetiske udtryk, idet den har linjebud, der ligner digtgenrens – omend det er en prosatekst.

Ikonotekst

Billederne både underbygger og udbygger verbalteksten.

De spiller med på tekstens indimellem barnlige tone, idet også de er ret naive i udtrykket.

Til gengæld udvider de også teksten betragteligt ved at indeholde elementer, vi intet hører om i verbalteksten. Også de symbolske indslag og farvevalg er med til at udvide tekstens indhold og forstærke den dystre stemning.

Jeg synes,

at *Krigen* er en meget barsk, men også meget relevant og nytænkende billedbog. Den udfolder virkelig skilsmissetemaet, som det aldrig er gjort før.

Dens krigsmetaforik kan give voksne læsere indblik i, hvor alvorligt en skilsmisse kan opleves fra barnets synsvinkel. Derfor bør den også læses af voksne.

Den er et væsentligt bidrag i skilsmisse-/familiedebatten, idet voksne af og til kan være tilbøjelige til at negligere, hvor voldsomt et indgreb en skilsmisse kan være i et barns liv, hvor familiens trygge rammer bliver sprængt i stykker. Og ofte har man indtryk af, at det er de voksnes behov, der prioriteres over børnenes.

En helt og aldeles anderledes billedbog for større børn og deres forældre.

Lyde

Prøv i fællesskab at skrive en liste over alle de lyde fra podcastens begyndelse, I kan huske.

Tal bagefter i gruppen om spørgsmålene her: Brug metoden Spørg og svar på skift.

- * Hvordan var lydene med til at sætte stemningen og tegne billedet af stedet og tiden, det foregår på?
- * Hvilke lyde havde særlig god effekt? Hvorfor?
- * Der var også musik. Hvordan vil I karakterisere den?
- * Hvordan vil I karakterisere Kristers stemme?
Var den fx behagelig, rolig, hektisk, langsom, tydelig – eller hvad?

Saml op i klassen

Hvad er særligt ved GORILLA?

#2

Stærk stilladsering

Stilladsøring

Ikke bare hjælp, men en særlig form for støtte,
man yder **klassen** undervejs i en proces

Ustilladseret undervisning:

Læreransvar

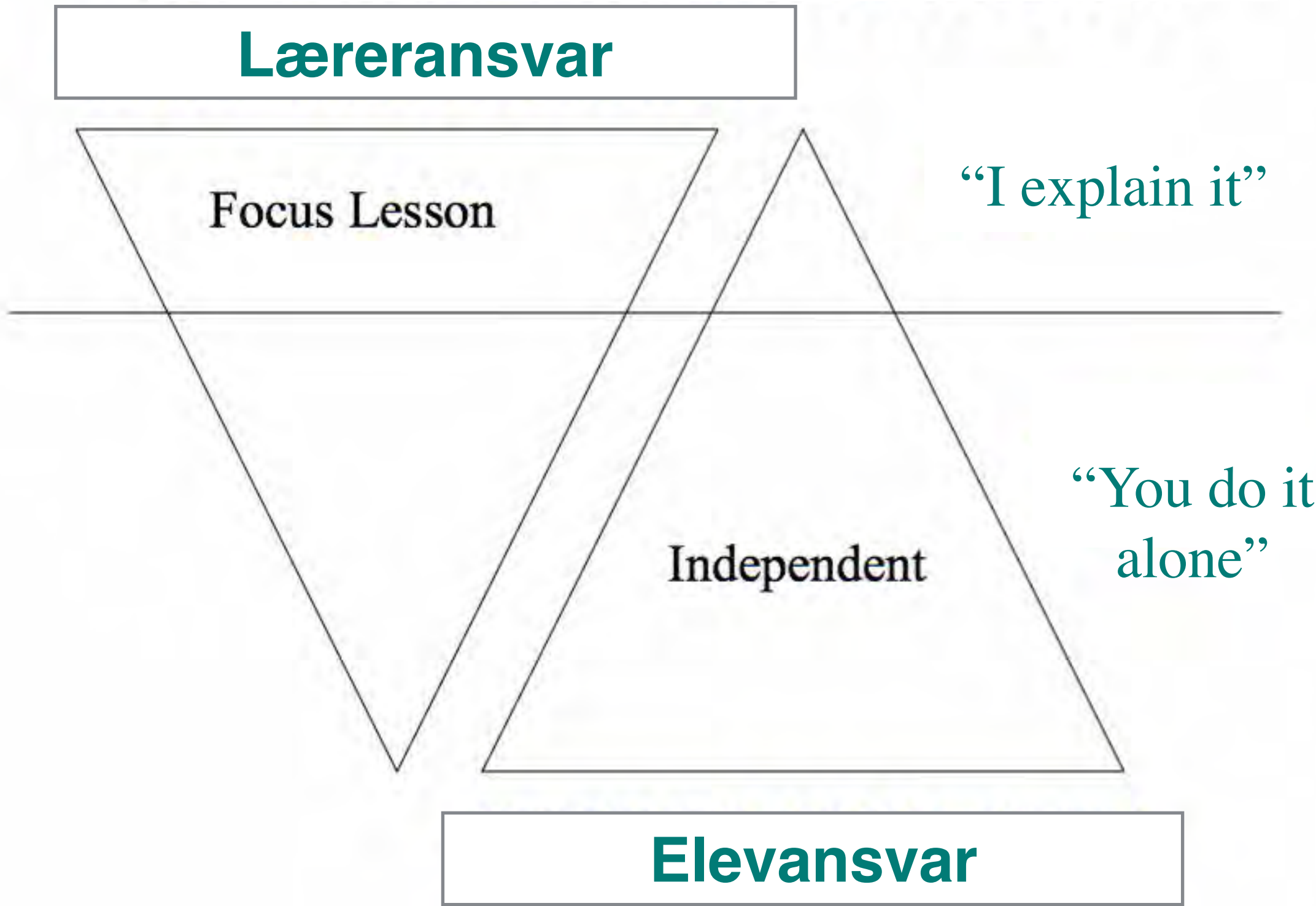
Focus Lesson

“I explain it”

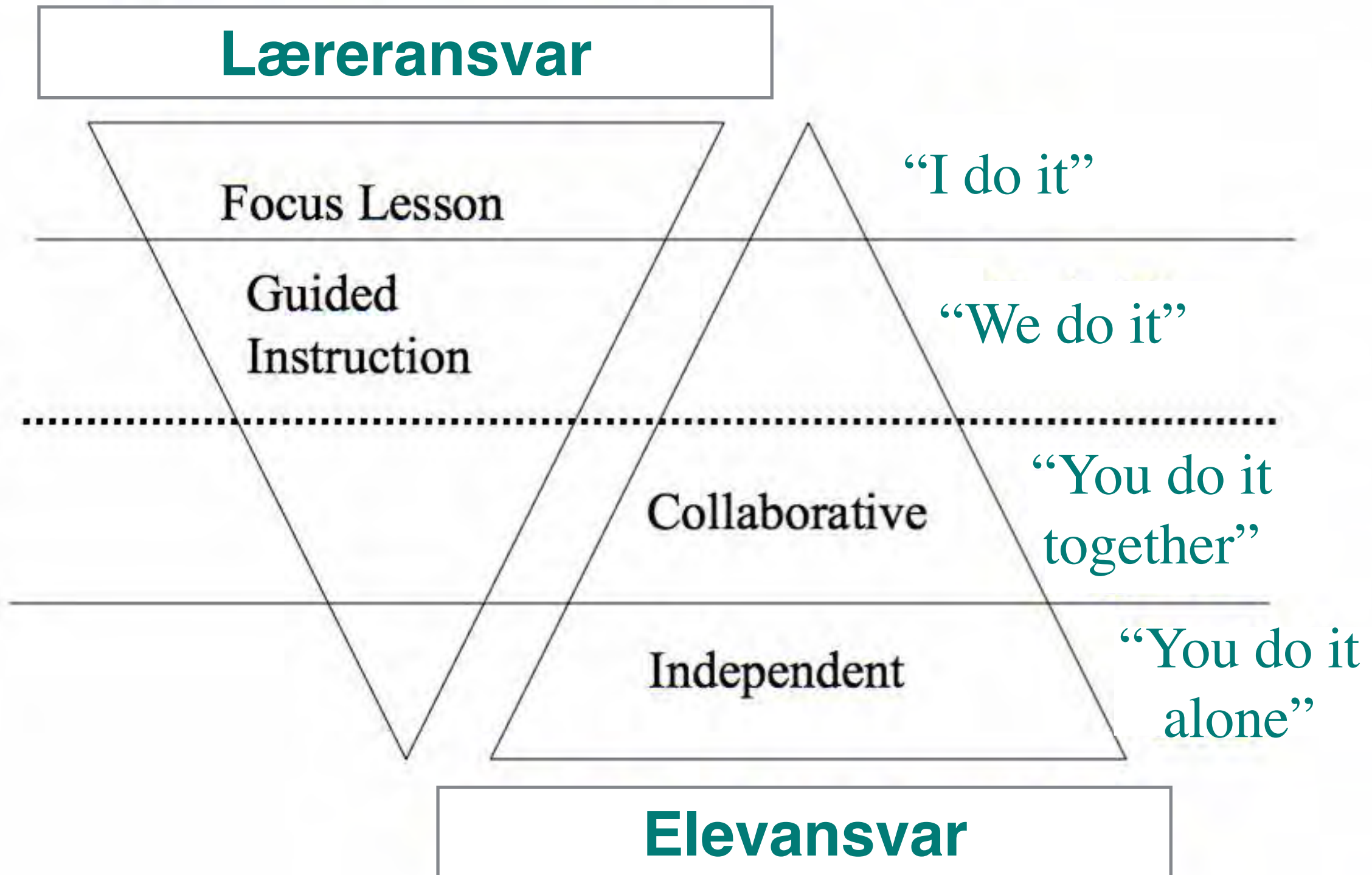
Independent

“You do it
alone”

Elevansvar

Stilladseret undervisning:

Hvad er særligt ved GORILLA?

#3

Progression

Progression

Introfilm:

Hvad er multimodalitet?

Hvad er multimodal litteratur?

Hvad er multimodale fagtekster

Hvad er digitale medier?

Intro: Litteratur

Hvad er en billedbog?

En kort fortælling i stort format

Det narrative forløb er fordelt på en række opslag

Opslagene er 'scener'

Alt i 'pakken' inddrages: Satsblade, titelblad osv.

Ofte kompletterer ord og billeder hinanden

Progression

Tilsvarende introfilm om fagtekster og digitale medier

Alinea Digital

Om multimodal litteratur

Progression

Efter introfilm: Forløb, fx om

En billedbog

eller

En tegneserie

eller

En graphic novel

Progression

Herefter andre forløb, hvor det blandes

3. 4. klasse

Tema: Alene og sammen

Åbner uge 39

Tegneserie, kortprosa, graphic

5. 6. klasse

Tema: Familieliv

Ca. 16 lektioner

Billedbog, kortprosa, roman, billednovelle

5. 6. klasse

**Anders Matthesen på lyd,
skrift og film**

Ca. 21 lektioner

Hørspil (=podcast), roman, lydbog, film

5. 6. klasse

Fra mono til multi

Ca. 10 lektioner

Roman, graphic novel, novelle

Hovedværker

3. 4. klasse

**Værk: Tove tænker –
dobbelt så gammel**

Åbner uge 48

5. klasse

**Værk: I vores familie
cykler vi ikke**

Åbner uge 2

6. klasse

**Værk: Hest Horse Pferd
Cheval Love**

Åbner uge 50

Hvilken litteratur?

Den smukkeste, der findes!

Moderne børnelitteratur

De allerstørste følelser

Sorgen, ensomheden, kærligheden
– grundfølelser, alle kommer ud for (også børn)

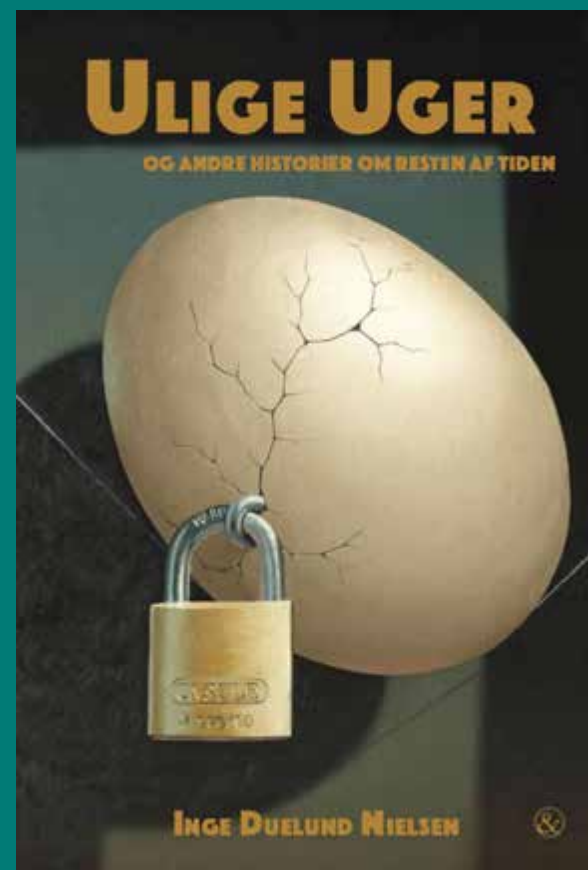
Uden mørket ser man ikke lyset

I gamle dage: Voksenlitteratur
Nu: Også for børn i ufatteligt smukke bøger

Bevægende!

Hvilken litteratur?

Både den smalle

Hvilken litteratur?

Både den smalle

men også ...

KIM FUPZ AAKESON + RASMUS BREGNHØI

MOGENS OG MÅNDI

Carlsen

KIM FUPZ AAKESON + RASMUS BREGNHØI

MOGENS OG MÅNDI

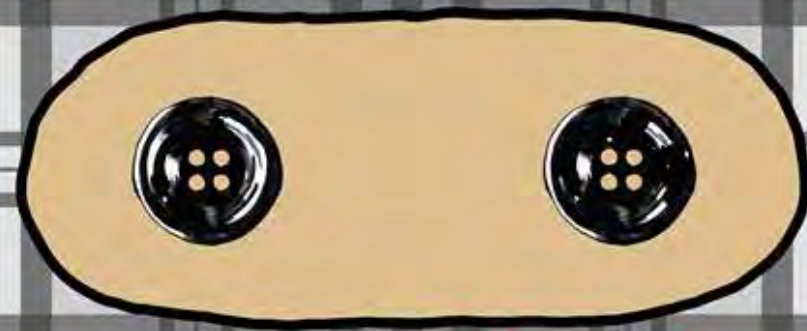

FORE

Carlsen

ANDERS MATTHESEN

TERNET NINJA

Fagtekster

3. 4. klasse

Selvbiografier

Nyhed

Mit liv

Ca. 18,5 lektioner

Fagtekster

3. 4. klasse

**På skovtur med sproget –
instruktioner**

Ca. 10 lektioner

3. 4. klasse

Reklamer forfører dig

Åbner uge 42

Fagtekster

4. 5. klasse

På ferie med sproget

Åbner vinter 2019

5. 6. klasse

StarWars og Harry Potter – to universer

Åbner uge 43

Fagtekster

5. 6. klasse

Biografier – mennesker på bog

Gratis skoleåret 2019/20

Ca. 20,5 lektioner

5. 6. klasse

Kampagne: Lego og Greenpeace

Åbner vinter 2019

Medier

3. 4. klasse

YouTube – alt det vi deler

Ca. 11 lektioner

Medier

5. 6. klasse

Podcast – historier i ørerne

Åbner uge 37

5. 6. klasse

Ultra Nyt

Åbner vinter 2019

Medier

5. 6. klasse

WebDok

Åbner uge 6

5. 6. klasse

Fanget i nettet

Åbner efterår 2019

Progression

Særlige metoder går igen, men udvikles

Fx metoden 1-2-3

Progression

Metoden 1-2-3 (fagtekster)

3.-4. klasse:

1: Se på teksten

2: Lyt til teksten

3: Læs teksten

Progression

Metoden 1-2-3 (fagtekster)

5.-6. klasse:

1: Se på teksten

2: Læs og forstå teksten

3: Læs igen, og læs mellem linjerne

Progression

Metoden Stil spørgsmål til teksten

3.-4. klasse

1: På linjerne

2: Mellem linjerne

Progression

Metoden Stil spørgsmål til teksten

5.-6. klasse

1: På linjen

2: På linjerne

3: Mellem linjerne

4: Ud over linjerne

Progression

Og visse forløb går igen, men der udvikles fagligt, bygges ovenpå og nuanceres

Fx

Biografier

Billedbog

YouTube

Hvad er særligt ved GORILLA?

#4

Samarbejde

Aldrig bare en haglbyge af spørgsmål

Altid organisatoriske rammer, der sikrer, at
alle kommer til orde

Sådan skal I arbejde

Sæt jer over for hinanden, som tegningen viser, og giv hvert gruppemedlem et nummer fra 1 til 4.

For hver side med spørgsmål skal I gå sammen i et nyt makkerpar, så I får arbejdet sammen på kryds og tværs i gruppen.

Først består de to makkerpar af elev 1 og 2 og 4 og 3.

Så elev 2 og 3 og 4 og 1.

Så elev 2 og 4 og 3 og 1.

Ned i værket

Illustration: Stian Hole

I de næste kapitler skal I ned i værkets detaljer og undersøge, hvad Stian Hole har gjort med ord og billeder for at fortælle sin historie.

I skal analysere bogens:

- personer
- komposition
- virkemidler
- modaliteter.

Analysen skal hjælpe jer til at tale om og tænke over, hvilke konflikter og temaer bogen tager op.

Jeres analyse skal I samle i hver jeres lapbook, så den skal I lave allerførst. På næste side kan I se hvordan.

An illustration of an elderly man with a weathered face, wearing a blue turtleneck sweater. A black and white cat is perched on his shoulder. The background is a vibrant red with a yellow sun or moon in the upper right corner. The name 'Cornelius' is written in white text across the man's face.

Cornelius

Illustration: Stian Hole

Hovedpersonen i *Den gamle mand og hvalen* er Cornelius.

Ham skal du kigge nærmere på her. Du skal undersøge og vurdere:

- hans ydre – dvs. hvordan han ser ud, og hvad han gør
- hans indre – dvs. hvad han tænker og føler.

Men først skal du gå videre til næste side og lytte til bogen igen.

Udseende og handlinger

Først skal I have fokus på Cornelius' ydre, altså hans udseende og handlinger.

Gå sammen i firemandsgrupper, og følg guiden her trin for trin:

Trin 1: Skriv eksempler ▼

Trin 2: Skriv flere eksempler ▼

Trin 3: Brug jeres eksempler ▼

Trin 4: Lav sammenfatninger ▼

Tanker og følelser

Nu skal I have fokus på Cornelius' indre, altså hans tanker og følelser.

Gør ligesom før:

- Skriv et eksempel på Cornelius' tanker og følelser i hver af de to sidste kolonner.
- Send arket videre til eleven til venstre, og modtag et fra eleven til højre for dig.
- Fortsæt, til alle har skrevet på hinandens ark, og indtil I når foldelinjen.
- Læs igen eksemplerne op i klassen, og skriv også her sammenfatninger under

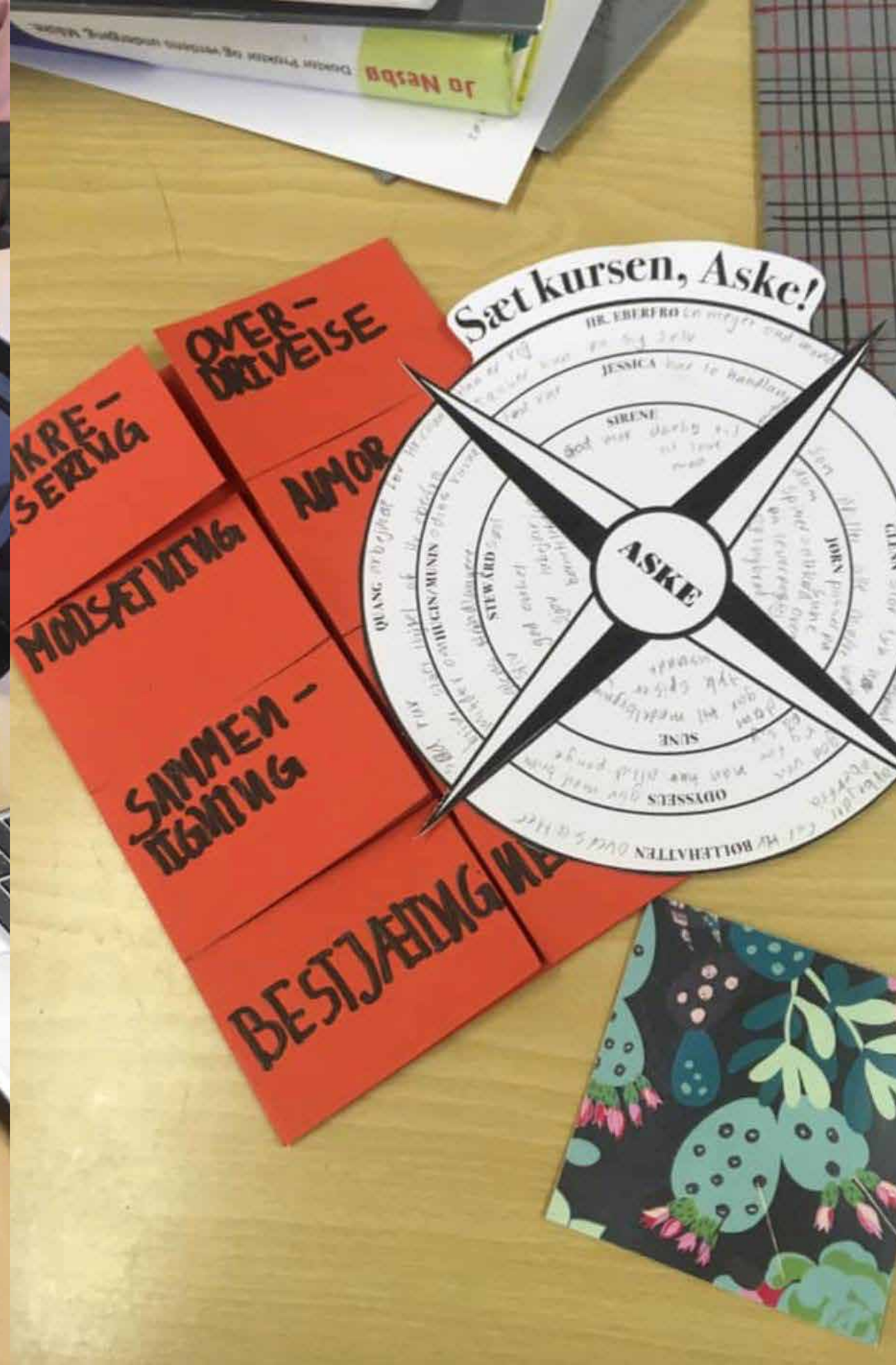
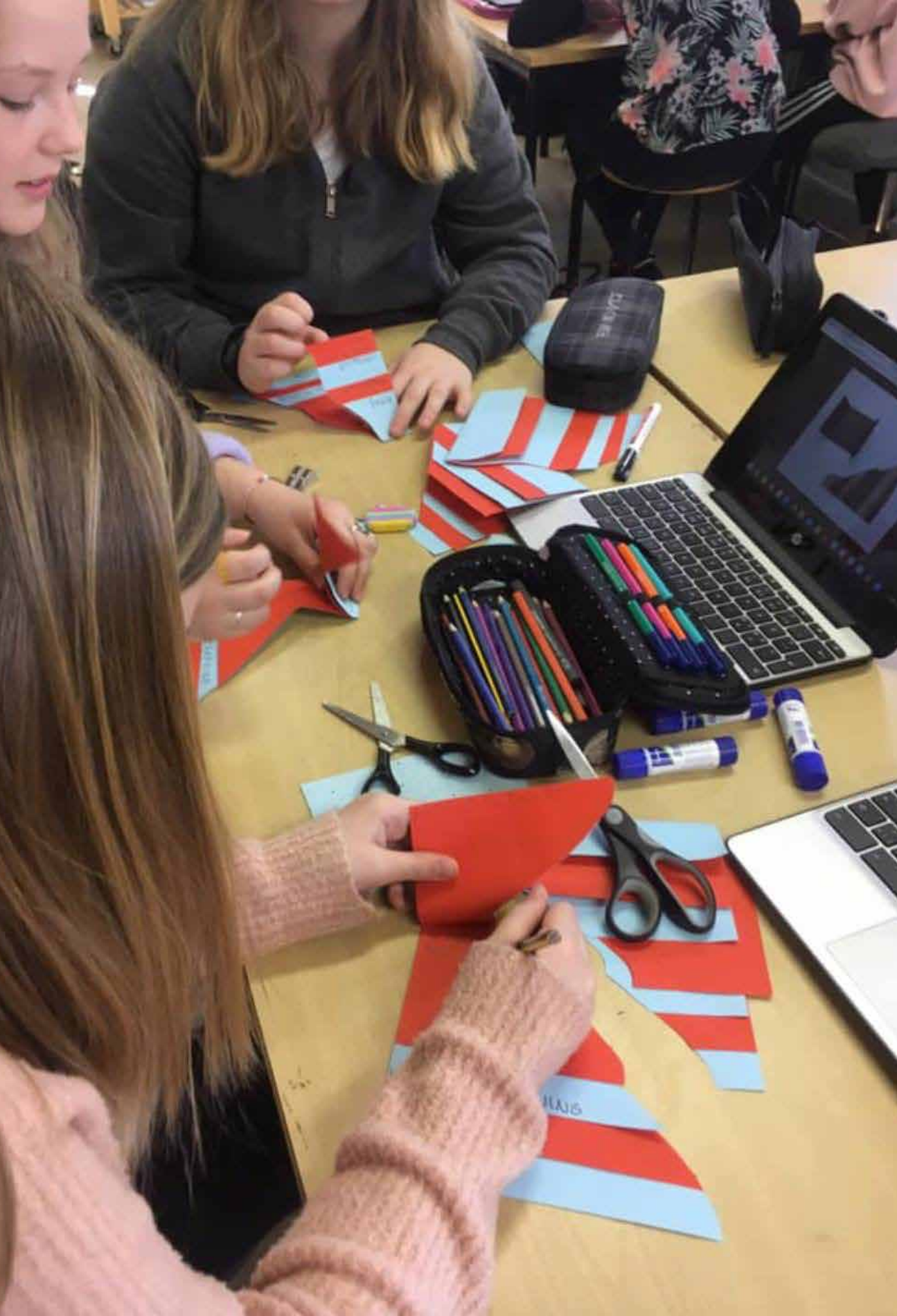
Hvad er særligt ved GORILLA?

#5

Kreativitet

Hvad er særligt ved GORILLA?

Eleverne skaber

Trine May

Fra mono til multi

[Indhold](#) [Kapitler](#) [Til læreren](#) [Fælles Mål](#)

Velkommen i det multimodale værksted!

Her skal du møde forfatter og tegner Søren Jessen, som fortæller om, hvordan det er at omskabe en roman til en multimodal tekst, nemlig en graphic novel.

Bagefter skal du selv lege grafiker og tegner. Med farver, former, billeder og skrift skal du lave en novelle om til en multimodal tekst.

Når du er færdig med forløbet:

- har du oplevet, hvordan en roman er omsat til en graphic novel
- har du læst en novelle og lavet den om til en multimodal tekst.

Gør sådan her

1. Skriv 20 ord, der passer sammen. Skriv løs nederst på siden.
2. Form nu dit digt med værktøjet [her](#)
 - Start med at kopiere dine 20 ord over i øverste højre hjørne, hvor der med grønt står *Text*.
 - Derefter kan du med cursoren forme dit digt på den hvide flade.
 - I værktøjskassen i højre hjørne kan du ændre fx farve og skriftstørrelse.
3. Print dit digt ud, og hæng det op i klassen.

Skriv dine ord her.

https://gorilla.alinea.dk/course/QfQ5-poesi-naar-sproget-faar-vinger/question/CTcu6_WX6RGT3gBQVqq7Wg

Trin 5: Skriv en bagsidetekst

Trin 6: Gør din folder færdig

Brug for inspiration?

Sådan her kan en folder se ud. Den kan også se ud på mange andre måder. Slip din kreativitet løs.

Hvad er særligt ved GORILLA?

#6

Autencitet

Ud i verden

Besøg et ældrecenter

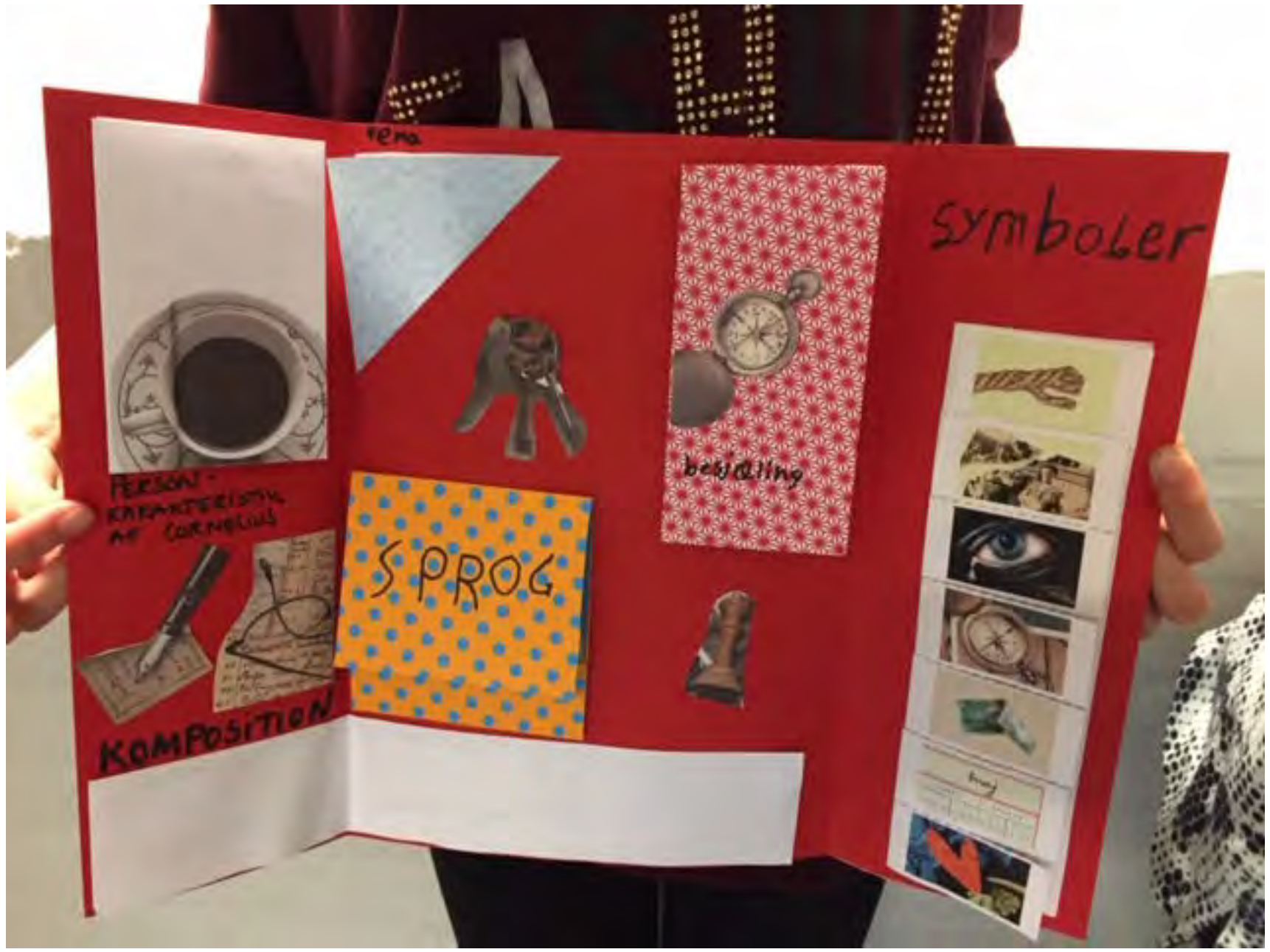
Tag på skovtur med sproget

Fremstil foldere, der kan inspirere andre

Få dine digte ud at gå

Lav en kampagne

rena

PERSON - CHARACTERISM OF CORNELIUS

KOMPOSITION

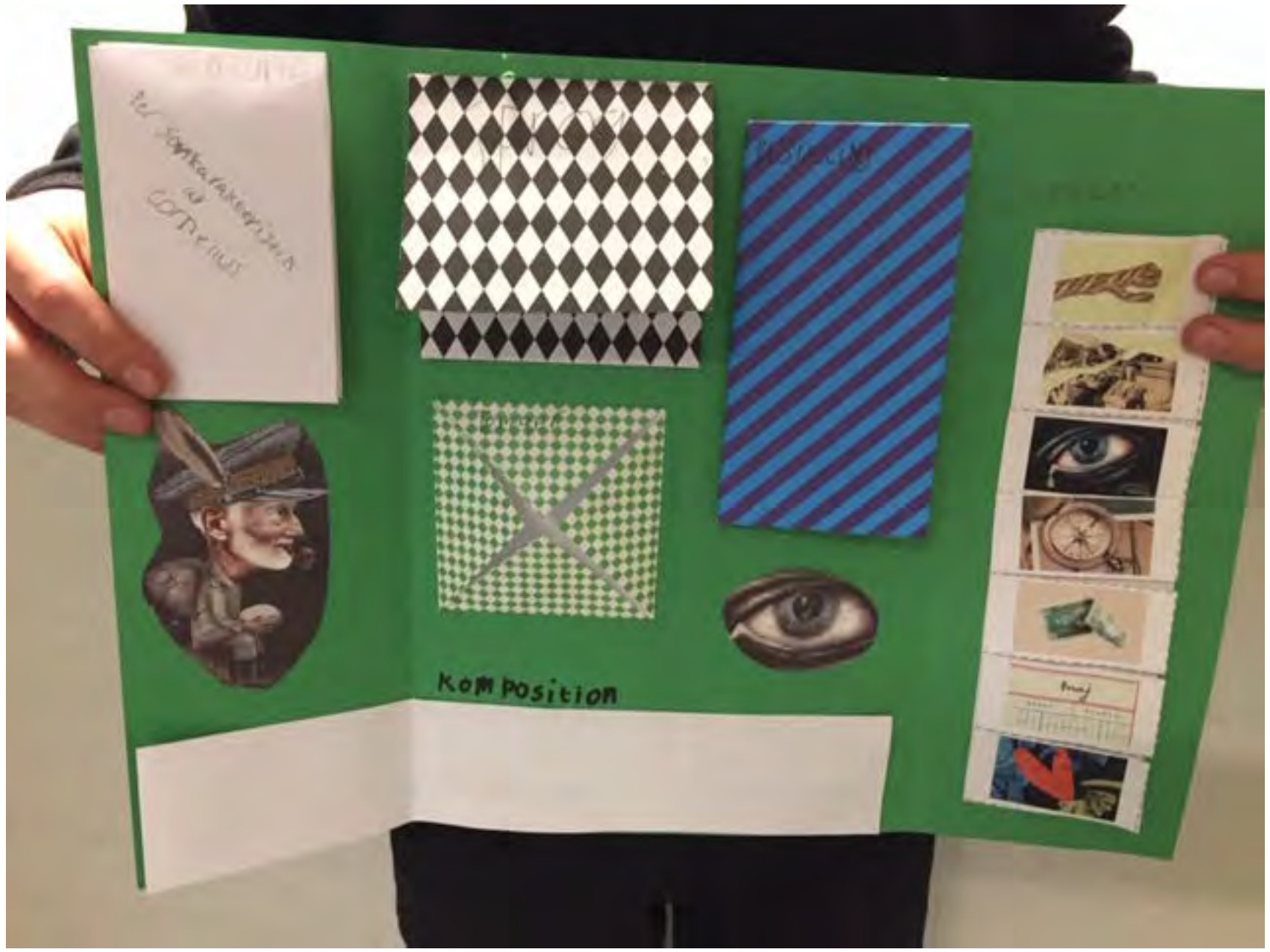
S PROG

bewitching

symboler

Hvad er særligt ved GORILLA?

#7

Fedt!

Tak for opmærksomheden!